ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
Дата
ВСС - 13609
05 -11- 2026

О Т Г О В О Р И

на въпроси поставени от

Съюз на съдиите в България

от

Роман Тодоров Николов - кандидат за член

на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите

ВЪПРОС 1. Считате ли, че следващият ВСС следва да възобнови дейността на създадената от Съдийската колегия Временна комисия за проверка съпричастността на съдии по случая „Мартин Божанов — Нотариуса“ и дейността на Прокурорската колегия по публикуване на документи, свързани с дейността на групата около Мартин Божанов и ако да, какви конкретни мерки бихте предложили за проверка и евентуална отговорност на магистрати, ако се докаже, че са били част от неформални кръгове за нерегламентирано влияние?

ОТГОВОР: Краткият ми отговор е категорично „Да“. Ако бъда избран за член на Съдийската колегия на ВСС, ще настоявам всички конкретни факти, който могат да бъдат проверени и доказани от компетентните органи (Прокуратурата, МВР, ДАНС и други правоохранителни органи, Инспектората към Висшия съдебен съвет) и свързани с нерегламентирано влияние върху съдии и други магистрати да бъдат изяснени. Безспорно ВСС ще следва да получи такива информация, за да може обективно да се установи има ли магистрати, които с действията си са оказали влияние върху съдебни производства или кариерно израстване. В случая не следва да взема по внимание кога установените обстоятелства и факти са станали публично известни, какъв обществен интерес са предизвикали и дали засягат действащи или бивши представители на съдебната власт. На следващо място обаче, ако бъда избран за член на ВСС бих отчел, че отговорността на магистратите следва да се търси винаги по законов ред, като Висшият съдебен съвет не може да изземва ролята на съда. Единственото, което ВСС трябва да взима предвид в случая е поведение, представляващо извършени евентуални дисциплинарни нарушения от магистрати, при наличие на законовите предпоставки за това, посочени в закона и Кодекса за етично поведение.

ВЪПРОС 2. Какво е становището Ви относно дейността на досегашния състав на ВСС в неговия мандат в следните области в работата Ви, ако бъдете избран (ако може посочете конкретен пример за решение на досегашния състав на ВСС, с което сте съгласни и такова, с което не сте съгласни в съответната област): 1) защита на независимостта на съдебната власт и на нейния авторитет, 2) защита на съдиите от натиск (външен и вътрешен), 3) осигуряване на прозрачно и предвидимо кадрово развитие на съдиите, 4) избор на председатели на съдилища и техни заместници, 5) дисциплинарна отговорност на съдиите, 6) превенция на корупцията в органите на съдебната власт, 7) осигуряване на условията на работа на съдиите и на техните осигурителни и трудови права, 8) измерване на натовареността и мерки за нейното редуциране (законодателни, технологични и организационни), съответно изравняване на натовареността в различните съдилища, 9) реформа на съдебната карта.

ОТГОВОР:

Оценката ми за работата на досегашния състав на ВСС не е еднозначна. От една страна е остро критична по отношение на натрупаните институционални проблеми, силно фрагментарна и непоследователна по отношение на дисциплинарната дейност и кадровите решения, непоследователност при решаване на проблеми с натовареността и съдебната карта, което

доведе до това, че ВСС не успя в необходимата степен да отговори на очакванията на магистратите и обществото. От друга страна имаше и решения и политики в правилна според мен посока (стъпки по отношение на електронното правосъдие, отстояване на финансовата независимост на съдебната система), който обаче не бяха достатъчно последователно отстоявани. Като цяло общата ми оценка е незадоволителна.

На част от въпросите (1) защита на независимостта на съдебната власт и на нейния авторитет, 2) защита на съдиите от натиск (външен и вътрешен), отговорих на по време на изслушването ми пред Общото събрание на съдиите проведено на 31.10.2026 г.

Осигуряването на предвидимо и прозрачно кадрово развитие според мен е свързано преди всичко с промяна на регламентирания в ЗСВ ред, относно провеждане на конкурсите, като по този въпрос съм посочил в концепцията си, че ще настоявам за децентрализация им.

На следващо място административните ръководители и техните заместници следва да се избират при по-голямо отчитане решенията на общите събрания на съответния съд, както и с излагане на мотиви при всеки избор.

Относно дисциплинарната отговорност считам, че ВСС трябва да утвърди предварително разписани, ясни критерии относно дисциплинарни нарушения като забавяне на дела и актове; нарушения на случайното разпределение; неизпълнение на административни задължения; поведение, уронващо престижа на съдебната власт и нарушения на Етичния кодекс на магистратите. Също така следва при сходните случаи да има сходни решения, като всички решения да се мотивират.

При превенцията на корупцията само формалното наличие на декларации и процедури не е достатъчно. Нужни са прозрачност на кадровите решения, ясни правила за конфликт на интереси и отвод, и действителна реакция при данни за нерегламентирано влияние. Освен от това считам, че мерките трябва да се насочат не само към проверка на отделни сигнали, но и към установяване и ограничаване на предпоставките за нерегламентирано влияние като непрозрачното командироване, необоснованото кадрово предпочитание и непоследователното прилагане на критериите, тъй като те създават основателни съмненията за зависимости.

По отношение на условията на труд ВСС считам, че трябва да приеме дългосрочна програма за модернизация на сградния фонд, сигурността, техническата обезпеченост и съдебната администрация.

По отношение на натовареността подробни мотиви съм изложил в концепцията си. Ще добавя само, че следва да се отчита натовареността на отделните органи на съдебната власт, на базата на един сравнителен анализ върху основата на обективни критерии въз основа, на които да се измерва реално действително вложения труд.

По отношение на съдебната карта подробни мотиви съм изложил в концепцията си. Тук само ще допълня, че съм твърдо против механичното противопоставяне „закриване или запазване".

ВЪПРОС 3. Каква е оценката Ви за начина на вземане на решения в дейността на сега действащия ВСС, бихте ли променили и какво точно в този процес? Бихте ли поели публичен ангажимент да не подкрепяте кадрови решения, внесени извън предварително обявения дневен ред без доказана неотложност, както и решения, при които липсват ясни, проверими и публично изложени мотиви за наличието на законовите предпоставки и за еднаквото третиране на всички засегнати магистрати? Какви действия бихте предприели лично като член на ВСС, ако установите, че Съветът прилага различен стандарт към сходни кадрови случаи или че формално законосъобразна процедура се използва за предоставяне на необосновано предимство на определен магистрат?

Оценката ми е, че начинът на вземане на решения е недостатъчно ясен по безспорните въпроси и недостатъчно открит и публичен по спорните.

Да, поемам такъв публичен ангажимент. Не бих подкрепил кадрово решение, внесено извън предварително обявения дневен ред, освен при действителна и конкретно обоснована неотложност, нито решение, при което липсват ясни и проверими мотиви, позволяващи да се

установи защо законовите предпоставки са приети за изпълнени. Относимите материали следва да бъдат предоставяни в срок, който позволява действително запознаване и професионална преценка. Формалното цитиране на законова разпоредба не е достатъчно. От мотивите трябва да може да се проследи кои факти са приети и защо те водят до конкретния резултат. В този смисъл неотложността следва да е наистина такава и да няма спор по фактите, респ. същите да се добре изяснени.

Ако установя, че ВСС прилага различен стандарт по сходни кадрови случаи, не бих подкрепил различното третиране и бих изложил публично мотивите за позицията си. Това важи и когато формално законосъобразна процедура се използва по начин, който създава необосновано предимство за конкретно лице. Считам, че законосъобразността е необходима, но не е достатъчна и че почтеността изисква решението да не бъде конструирано според предварително желан резултат.

ВЪПРОС 4.Какво е необходимо да се промени и ако бъдете избрани какви действия ще предприемете за това в следните области от дейността на следващия ВСС (ако може посочете поне един първи конкретен приоритет в работата Ви, ако бъдете избран в някоя или във всяка от по-долу изброените области): 1) защита на независимостта на съдебната власт и на нейния авторитет, 2) защита на съдиите от натиск (външен и вътрешен), 3) осигуряване на прозрачно и предвидимо кадрово развитие на съдиите, 4) избор на председатели на съдилища и техни заместници, 5) дисциплинарна отговорност на съдиите, 6) превенция на корупцията в органите на съдебната власт, 7) осигуряване на условията на работа на съдиите и на техните осигурителни и трудови права, 8) измерване на натовареността и мерки за нейното редуциране (законодателни, технологични и организационни), съответно изравняване на натовареността в различните съдилища, 9) реформа на съдебната карта?

На част от въпросите 1) защита на независимостта на съдебната власт и на нейния авторитет, 2) защита на съдиите от натиск (външен и вътрешен), отговорих на по време на изслушването ми пред Общото събрание на съдиите проведено на 31.10.2026 г.

Относно осигуряване на прозрачно и предвидимо кадрово развитие на съдиите, както посочих и по-горе според мен е свързано преди всичко с промяна на регламентирания в ЗСВ ред, относно провеждане на конкурсите. Първото нещо което бих направил ако бъда избран за член на ВСС е да се запозная с всички възражения по текущите конкурси по които има изготвено класиране на участниците в тях, както и да се предприемат всички мерки за бързо приключване на останалите вече обявени конкурси.

Относно избора на административните ръководители и техните заместници ще давам приоритет на решенията на общите събрания на съответния съд, ще изследвам кандидатурите за скрити обвързаности (минали и настоящи), както изискване на отговори от тях при изнесени съмнителни факти относно обстоятелства, касаещи интегритета им.

Относно дисциплинарната отговорност ще настоявам да бъдат утвърдени предварително разписани, ясни критерии относно дисциплинарни нарушения, които при конкретно доказани факти, да водят до пропорционалност на наложените наказания и гаранция, че дисциплинарната процедура няма да бъде използвана като форма на професионален натиск. Също така следва при сходните случаи да има сходни решения, като всички решения да се мотивират.

По превенцията на корупцията ще работя да бъдат приети, конкретно разписани мерки които да се насочат не само към проверка на отделни сигнали, но и към установяване и ограничаване на предпоставките за нерегламентирано влияние, проследимост на данните и предложенията, формирали кадровите решения, и институционална реакция при данни за нерегламентирано влияние.

По отношение на условията на труд ВСС считам, че трябва да приеме дългосрочна програма за модернизация на сградния фонд, сигурността, техническата обезпеченост и съдебната администрация.

По отношение на натовареността подробни мотиви съм изложил в концепцията си. Ще добавя само, че следва да се отчита натовареността на отделните органи на съдебната власт, на

базата на един сравнителен анализ върху основата на обективни критерии въз основа, на които да се измерва реално действително вложения труд.

По отношение на съдебната карта подробни мотиви съм изложил в концепцията си.

ВЪПРОС 5. Какви конкретно качества считате, че следва да притежават бъдещите председател на ВКС, председател на ВАС и главният прокурор, така че профилът им да съответства на изискванията на закона за заемането на съответната длъжност? Как ще проверите тези качества, като посочите конкретен пример какво бихте предложили да се промени в процедурата за проверка на интегритет, конфликт на интереси и имуществено състояние на кандидатите?

ОТГОВОР: Считам, че кандидати за тези най-високи длъжности в съдебната система следва да са доказано независими (професионално, лично и материално) магистрати с висок морал, почтени, с безспорен авторитет сред магистратите и обществото призната професионална компетентност. Следва също така да имат дълбоки познания в организацията, управлението и проблемите на съответния орган на съдебната власт. Важно е и да притежават лидерски и организационни умения, да бъдат диалогични, балансирани и почтени.

За да си изградя реална представа за кандидатите е необходимо по-детайлно изследване кандидатурите за скрити обвързаности, както и ще изисквам отговори от тях при изнесени съмнителни факти относно обстоятелства, касаещи интегритета им и разбира се възможна по-голямата роля на пленумите на двете върховни съдилища.

ВЪПРОС 6. Решението на Европейския съд по правата на човека по делото „Колеви срещу България“ постави пред българската държава изискването да осигури действително независимо и ефективно разследване на главния прокурор. Създаденият законодателен механизъм предвижда участие на съдии, които временно изпълняват прокурорски функции, което поставя и въпроса за гаранциите за тяхната независимост. Какви конкретни действия според Вас следва да предприеме Съдийската колегия на ВСС, за да допринесе за ефективното изпълнение на решението по делото „Колеви срещу България“, включително за защита на съдиите, участващи в механизма за разследване на главния прокурор, от институционален, кадрови или дисциплинарен натиск?

ОТГОВОР: Съдийската колегия следва в рамките на своите правомощия да гарантира, че съдиите, които участват в механизма и временно изпълняват предвидените от закона функции, няма да бъдат поставяни в положение на последваща професионална зависимост заради законно извършени от тях действия. Това означава прозрачни и предварително известни правила за процедурите, свързани с участието им, необходим организационен и технически ресурс и коректно отчитане на периода и характера на тази работа при последващи кадрови процедури. Считам, че ВСС следва да осигури на съдията изпълняващ функциите на прокурор, който разследва главния прокурор самостоятелен независим от прокуратурата екип, който да работи отделно от прокуратурата. Следва да се приеме изрично правило, че участието в механизма не може да бъде основание за неблагоприятно третиране при атестиране, конкурс, командироване или дисциплинарна преценка. Висшият съдебен съвет следва да реагира публично и по реда на процедурата за засягане на независимостта при всеки опит за натиск. Да изисква периодична информация и да участва в обсъждането на законодателни промени, които могат да засегнат гаранциите. Определянето на съдията на случаен принцип следва да се запази, защото това е основна гаранция.

ВЪПРОС 7. Как бихте постъпили, ако стане невъзможно в следващия ВСС да осъществите концепцията, която сте защитили пред своите колеги - избиратели?

Считам, че съм достатъчно диалогичен и разумен човек така, че да мога да работя с всеки. Наясно съм че ВСС е колективен орган съставен от 25 члена и това изисква колективна, екипна работа. Наясно съм също така, че могат да възникнат противоречия, но ако бъдещите членове на ВСС имат общи цели, то проблемите по пътя до постигането им не следва да води до невъзможност да се реализират основните цели на кандидатите заложени в техните концепции. Още повече, че почти всички кандидати идентифицираха почти едни и същи основни проблеми

на системата. Ако все пак положението стане нетърпимо и единствения възможен вариант за мен е оставка, аз ще си я подам само след като се допитам до всички съдии в страната виждат ли смисъл от това да остана или е по-добре да напусна, защото ако аз съм избран за член на ВСС, това означава, че за мен са гласували няколко стотин човека и аз нямам право да предавам тяхното доверие, само защото ми е трудно!

ВЪПРОСИ ПО КОНЦЕПЦИЯТА:

В концепцията си посочвате, че централизираното разпределение на заповедните производства по чл. 410 и чл. 417 ГПК е довело до изключително добри резултати по отношение на натовареността на районните съдилища и че вече няма ниско натоварени малки районни съдилища. На какви статистически данни и анализи основавате този извод и как разграничавате броя на разпределените заповедни производства от действителната натовареност на отделния съдия? Смятате ли, че при оценката на ефекта от централизираното разпределение следва да се отчита не само броят на делата, но и тяхната фактическа и правна сложност, времето за разглеждането им и останалите задължения на съдиите? какви конкретни промени бихте предложили в системата, за да се гарантира, че тя води до действително справедливо разпределение на работата между съдиите, а не само до статистическо изравняване на натовареността между съдилищата.

ОТГОВОР: Извод, че вече няма ниско натоварени малки районни съдилища, правя от статистическите данни на ЕИСС, на ВСС и най-вече от множеството разговори с колеги от такива съдилища. Разграничението е въз основа на сравняване на данните за натовареността преди въвеждане на централизираното разпределение на заповедните производства по чл. 410 и чл. 417 ГПК и след това. (системата работи вече 17 месеца и е възможно да се направи подобно сравнение).

Да, категорично смятам, че при оценката на ефекта от централизираното разпределение следва да се отчита не само броят на делата, но и тяхната фактическа и правна сложност, времето за разглеждането им и останалите задължения на съдиите. На първо място следва да се промени алгоритъма на системата, като започне да се отчита натовареността на всеки отделен съдия, а не, както е в момента да се отчита натовареността на съда като цяло. На следващо място считам, че при определяне на коефициента за натовареност, производствата по заповедни производства инициирани от банки и небанкови финансови институции, същият следва да бъде увеличен от 0,1 на 0,2. Също така бих искал да има и определен в системата максимум на дела, които могат да бъдат разпределени на един съдия за един ден.

05.11.2026 г.

с Уважение: Roman Todorov Nikolov

Digitally signed by Roman Todorov Nikolov
Date: 2026.11.05 15:00:29 +02'00'

Роман Николов – Съдия в Районен съд
гр. Брезник и Кандидат за изборен член на ВСС